

Gazeta Grudziądzka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!
W Imię Boże! Za Wiarę i Ojczyznę!

Na wtorek, 26-go lipca 1932 r.

Kryzys wielkiej własności ziemskiej

Obecne bardzo ciężkie położenie gospodarcze daje się we znaki wszystkim, najbardziej jednak dotyka ono rolników, którzy mimo wszystko jeszcze najbardziej są wyrzeczani na biedę i niedzę, bo mają najmniejsze potrzeby życiowe.

Z pośród rolników jako pierwsi ofiarą kryzysu padli ziemianie posiadający większe obszary ziemi i stanowiący za wysokie wymagania życiowe. Nasi panowie Potoccy, Radziwiłłowie, którzy dla utrzymania należytego splendoru domu, posiadającego związki rodowe i osobiste z Hohenzollernami, sypali grube miliony, już przed wojną grzęźli w długach aż po uszy i właścicieleawali tylko zarządcami swoich dóbr, które były w rzeczywistości własnością wierzycieli, a to tak banków jak i ludzi prywatnych.

Wojna światowa, która przeprowadziła zupełną ruinę pieniądza zwolniła ziemian ze wszystkich ciężarów dłużniczych, gdyż długi, których wysokość wynosiła ongiś tysiące złotych marek, rubli, czy koron można było spłacić groszami.

Dawni wierzyciele zostali przez ustawę waloryzacyjną, zwaną lex Zoll, poprostu wywłaszczeni ze swych kapitałów. Obszarnicy jednak w ciągu ostatnich ośmiu lat narobili znowu olbrzymich długów, a Dr. Jan Hupka, jeden z redaktorów konserwatywnego „Czasu” i jeden z najlepszych znawców stosunków panujących wśród ziemian, twierdzi w „Czasie”, że 95% ziemian dojrzało do bankructwa i o własnych siłach już wyratować się nie potrafią.

Dr. Hupka stawia w imieniu ziemian żądanie, by rząd odpisał im wszystkie zaległe podatki i podarował przynajmniej połowę długów zaciągniętych w bankach państwowych.

„Bank Związku Ziemian” w Warszawie stał się niewypłacalny i rząd musiał go w całości objąć, aby ratować włożone tam fundusze państwowe i zagraniczne pożyczki gwarantowane przez Państwo. Ponadto państwowy Bank Polski daje właścicielom większych obszarów ziemi nowe pożyczki nisko procentowe: 30 milj. zł. na zastaw zboża, osobno pożyczki na zastaw drzewa w lasach, 48 milj. na podniesienie cen zboża. I tak dalej, bez końca. Ale to wszystko jeszcze nie wystarczy i tysiące dworów już wystawiono na licytację, a p. Hupka przyznaje, że na każde sto dworów co najwyżej pięć zdoła się wyratować.

Trzeba przyznać, że niema żadnego sensu, aby państwo miało się rujnować na sztuczne podtrzymywanie gospodarstw zupełnie niezdolnych do życia kosztem dalszego okładania podatkami szerokich

Wyrok w sprawie krwawych zająć w Lesku

Przed Sądem Okręgowym w Sanku w trybie doraźnym, odbyła się rozprawa przeciwko 4-em chłopom, oskarżonym o wywoływanie i udział w rozruchach jakie miały miejsce w powiecie leskim w ostatnich dniach czerwca br.

Na ławie oskarżonych zasiedli Wasył Junel lat 28, Michał Malecki lat 23, Piotr Madeja lat 24 i Antoni Pasławski lat 28.

Po dwudniowej rozprawie w piątek dn. 22 bm. ogłoszony został wyrok mocą którego wszyscy oskarżeni zostali uznani winnymi

wszczyniania i udziału w rozruchach i skazani trzej pierwsi to jest Wasył Junel, Michał Malecki i Piotr Madeja na karę śmierci przez powieszenie, zaś Antoni Pasławski na bezterminowe ciężkie więzienie.

Ułaskawienie.

Po odniesieniu się do łaski P. Prezydenta skazanym na karę śmierci, zamieniono karę na bezterminowe ciężkie więzienie.

Szczegółowe sprawozdanie z przebiegu procesu podamy w następnym numerze.

Uchwały Rady Ministrów

W piątek odbyło się w Prezydium Rady ministrów, pod przewodnictwem ministra Zawadzkiego, posiedzenie Rady ministrów. Na posiedzeniu tem Rada Ministrów uchwaliła projekt rozporządzenia p. Prezydenta Rzplitej o segregacji wierzycielności na nieruchomościach ziemskich parceli, w celu spłaty uciążliwych zobowiązań, o zapobieganiu skutkom trudności płatniczych w rolnictwie, o utworzeniu urzędów rozjemczych do

spraw kredytowych małej własności rolnej oraz o nowelizacji rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 czerwca 1924, o lichwie pieniężnej. Wreszcie poza załatwieniem szeregu spraw bieżących Rada Ministrów powzięła m. in. uchwałę o rozwiązaniu sejmików powiatowych powiatów działdowskiego i tczewskiego i o przeniesieniu Dyrekcji Kolejowej z Gdańska do Torunia.

40 mil. zł. deficytu za czerwiec.

Według zamknięć rachunkowych, w miesiącu czerwcu br. rozchody Skarbu Państwa przewyższyły dochody o całe 40 milionów zł. nów zł.

Zaznaczyć trzeba że deficyt ten powstał pomimo tego, że od 1 czerwca obniżono pensje urzędnicze o 10 proc.

Za cały pierwszy kwartał bieżącego roku budżetowego t. j. za m-c kwiecień, maj i czerwiec, niedobór budżetowy wynosi zatem aż 90 mil. zł.

A co będzie dalej?

Nowe walki chińsko-japońskie

Na pograniczu chińsko-japońskim, w pobliżu granicy mandżurskiej, wybuchły nowe walki między wojskami chińskimi i japońskimi. Chińscy generałowie koncentrują na pograniczu większe oddziały wojskowe. Eskadry samolotów japońskich bombardują miasta chińskie leżące na pograniczu.

Wrzenie w Finlandji

W związku z wyznaczeniem terminu procesu 112 lappowców, oskarżonych o zdradę stanu, wybuchło w Finlandji silne wrzenie. Rozrzucane są ulotki propagandowe, nawołujące do tego by nie dopuścić do procesu przeciwko najlepszym synom Finlandji, którzy w trosce o utrzymanie niepodległości, zdecydowali się na krok przeciwko rządowi, wykazującemu słabość i chwiejność wobec komunistów.

Ostatnie zamachy na ministra spraw wewnętrznych, kiedy to chciano porwać tego ministra, oraz na ministra wojny, są dowodem, że lappowcy nie cofną się przed żadnym krokiem by nie dopuścić do procesu.

Wojna Boliwji z Paragwajem

Na pograniczu republik południowo-amerykańskich Boliwji i Paragwaju, doszło do krwawych starć między wojskami obu tych republik.

W stolicy Boliwji, La Plaz, ludność urządziła wielkie demonstracje, domagając się wypowiedzenia wojny Paragwajowi.

Licza się z możliwością wybuchu wojny.

Wyrok na zamachowców

Przed sądem w Berlinie zapadł wyrok w procesie przeciwko sprawcom zamachu na prezydenta banku Rzeszy — Luthera. Jak wiadomo, zamach ten dokonany został w dniu 8 kwietnia br. Adwokat Maks Roozen skazany został na 10 miesięcy więzienia, ekonomista Kertsche na 9 i pół miesiąca więzienia. Obu oskarżonym zaliczono areszt śledczy.

STAN WOJENNY W BERLINIE.

Patrol wojskowy przed gmachem rządu pruskiego, który obsadzony został przez Reichswehre.

warstw ludności i to w dodatku gospodarstw, które jak przyznaje sam Hupka już stanowiące przeznaczoną są na zagładę.

W tej sytuacji musimy pamiętać o jednej rzeczy, to jest o konieczności utrzymania ziemi w rękach polskich i to takich, które dają pewność, że ziemi tej się nie wyzbędą, ani w żadnym niebezpieczeństwie jej nie porzucą.

Grecja nie płaci

Rząd grecki zwrócił się przed pewnym czasem do rządu Stanów Zjedn. z zawiadomieniem, że wobec krachu finansowego nie jest w stanie uiszczać rat swoich długów państwowych.

Obecnie rząd Stanów Zjedn. zgodził się odroczyć spłatę długów Grecji na dwa i pół roku.

Między dyktaturą, a anarchją w Niemczech

Najczarniejszy dzień Niemiec

Organ byłego kanclerza Niemiec Brüninga, „Germania“, w artykule, omawiającym sytuację polityczną w Prusach, określa dzień środowy jako najczarniejszy w dziejach Niemiec. W imieniu wielu milionów wiernych konstytucji i pragnących pokoju protestuje dziennik przeciwko postępowaniu rządu v. Papena i wyraża mu votum niefności. Wskazuje na do ustąpienia. Następnie dziennik oskarża obecny gabinet Rzeszy, że w najkrytyczniejszym momencie wydaje Niemcy na pastwę eksperymentów. Wystąpienia rządu Papena, podkreśla „Germania“, nie służą ku utrzymaniu porządku publicznego, są natomiast aktami militarno-politycznymi, zmierzającymi do osiągnięcia przez obecny gabinet celów zewnętrzno-politycznych.

Carl Severing
siłą usunięty minister spraw wewn. Prus.

Protesty przeciwko zamachowi

Byli kanclerze Rzeszy Niemieckiej będący przywódcami partji centrowej, Marks i Brüning, wystąpili z bardzo ostrym protestem przeciwko zarządzeniom nadzwyczajnym rządu Rzeszy na terenie Prus. Pierwszy kanclerz na zgromadzeniu centrum w Królewcem oświadczył, że akcja rządu Papena wywołać musi jaknajwiększe zastrzeżenia. Kanclerz Brüning, przemawiając na meetingu wyborczym, podkreślił, że odroczenie utworzenia rządu pruskiego do czasu wyborów do Reichstagu nastąpiło na wyraźne życzenie nar. socjalistów (hitlerowców). Zapytał należy, czy konieczny był afront, uczyniony mężowi stanu Severingowi, który, jak nikt inny, przez lat 14 prowadził akcję przeciwko komunistom.

Grzesiński
siłą usunięty prezydent policji berlińskiej.

Ostre zarządzenia wojskowe

Nowomianowany komendant wojskowy na Berlin i Brandenburgję wydał okólnik do prezydenta policji berlińskiej i nadprezydentów prowincyj, zawierający instrukcje w sprawie bezwzględnego karania i ścigania, w myśl postanowień dekretu prezydenta Rzeszy, wszystkich osób, które słowem lub na piśmie rozpowszechniają hasła strajku generalnego.

Tenże komendant wydał dwa niezwykle ostre rozporządzenia, wchodzące natychmiast w życie. W pierwszym nakazuje on policji, aby gdzie tylko tego będzie potrzeba, energicznie i bezwzględnie używała broni; drugie rozporządzenie przewiduje zaostrenie przepisów przeciwko nielegalnym posiadaczom broni. Również gen. Kundstedt zgłosił do nadprokuratora w Berlinie wniosek o wszczęcie postępowania karnego przeciwko dotychczasowemu prezydentowi policji Grzesińskiemu, wiceprezydentowi Weissowi i komendantowi

Heimsbergowi, za niepodporządkowanie się żądaniom komendanta wojskowego zaprzestania wszelkiej działalności służbowej.

V. Rundstedt
general-podpor., d-ca okr. 3 (Berlin).
Komendant wojskowy na Berlin i Brandenburgję.

Prasa francuska o zamachu

Prasa francuska z niepokojem rozpatruje sytuację w Niemczech w związku ze zrobieniem przez kanclerza nowych ustępstw na rzecz hitlerowców. Przypuszczają należy, że da się może uniknąć wojny domowej wobec dyspropor-

cji sił republikańsk. z jednej strony, a hitlerowców i Reichswehry z drugiej strony. Cała prasa zgodnie stwierdza, że Niemcy znajdują się pomiędzy dyktaturą a anarchją, czer mogą być słusznie zaniepokojeni sąsiedzi.

Obsadzenie ministerstw pruskich nowymi ludźmi

Kanclerz Rzeszy niem. von Papen w charakterze rządowego komisarza w Prusach przystąpił do komisarycznego obsadzenia stanowisk poszczególnych ministerstw w rządzie pruskim. Na stanowisko ministra spraw wewnętrznych powołany został komisarz Bracht, który objął natychmiast urządowanie. Na ministra handlu wyznaczony został komisarz banku Rzeszy dr. Ernst, na kierownika

pruskiego ministerstwa finansów powołano sekretarza stanu Schleusenera. Na kierownika ministerstwa rolnictwa sekretarza stanu w Min. żywienia Rzeszy Mussekla. Stanowiska ministerstwa sprawiedliwości i kultury nie zostały dotychczas obsadzone. Poza tem przewiduje się szereg zmian na stanowiskach podsekretarza stanu, nadprezydentów i prezydentów regencyj.

Dr. Bracht
nadburmistrz miasta Essen,
komisaryczny minister spraw wewn. Prus.

Schleicher
minister Reichwehry.

Protest państw związkowych

Rząd badeński zgłosił telegraficznie do trybunału stanu skargę przeciwko nadzwyczajnemu zarządzeniu rządu Rzeszy w Prusach. Rząd badeński podkreśla, że zarządzenia te są sprzeczne z federacyjną konstytucją związku Rzeszy.

Rząd pruski zwrócił się telegraficznie do trybunału stanu o wydanie tymczasowych zarządzeń, wstrzymujących do chwili powzięcia przez trybunał ostatecznej decyzji, doraźnych zarządzeń rządu Rzeszy. Z Monachjum ko-

munikują, iż wiadomość o nadzwyczajnych zarządzeniach rządu Rzeszy podziałała w Bawarii jak bomba. Jeszcze w ciągu tego samego dnia zebrał się na naradę gabinet bawarski, celem zajęcia stanowiska wobec kroków berlińskiego rządu centralnego. Jak informują, rząd bawarski stoi na stanowisku, że doraźne zarządzenia gabinetu von Papena zagrażają niezawisłości krajów związkowych oraz podstawom, na których oparty jest związek Rzeszy.

** CHŁOPI W RUMUNJI odnieśli przy wyborach do parlamentu walne zwycięstwo. Wybrali bowiem przeszło połowę ogólnej liczby posłów.

Chłopi mają więc większość i będą rządili Rumunją. Będą mieli znowu swój chłopski rząd, który będzie rządził z pożytkiem dla chłopów — nie dla ich wyzyskiwaczy.

Któżby, czytając o tem, nie pomyślał o stosunkach w Polsce, gdzie chłopi stanowią przecież o wiele znaczniejszą większość w Narodzie niż w Rumunji. — a mają posłów razem czwartą część tego co mają chłopi rumuńscy. Bo mają ich **wszystkich razem zaledwie — 50.**

Cóż więc dziwnego, że chłop polski, który pracuje nie 8, nie 10 godzin, a 12 i 16. np. obecnie latem, — który żywi i broni Naród polski, jest bity w Polsce jak nikt inny.

Czyż chłopi polscy wreszcie pójdą za przykładem chłopu rumuńskiego, zorganizowanego w swem stronnictwie ludowym, chłopakiem — i stworzą wreszcie przez silną organizację — potęgę, która rządu Polski odda w ręce ludowe!

Tylko wtenczas będzie w Polsce dobrze! Nie prędzej! Nech to chłopi wreszcie zrozumieją — i tę organizację przy pomocy swych przywódców stworzą!

Sądy doraźne za przekroczenia polityczne

Z powodu wprowadzenia nowego kodeksu karnego od 1 września rb. nastąpią zmiany również w sądownictwie doraźnym, mianowicie: sądownictwu doraźnemu będzie można oddawać jak dotychczas wszystkie sprawy o napady rabunkowe i szpiegostwo, a ponadto również i sprawy o przestępstwa przeciwko interesom wewnętrznym państwa, przeciwko przepisom o zgromadzeniach, o zakłócenie spokoju publicznego i sprawy o uwłaszczeniu czei albo powadze prezydenta Rzeczypospolitej.

Według nowego kodeksu karnego, jeżeli oskarżony zostanie jednomyślnie unany przez sąd doraźny, winnym, wówczas za przestępstwo, zagrożone karą ponad 5 lat więzienia w postępowaniu zwykłym, w postępowaniu doraźnym ma być wymierzana kara śmierci.

Jak długo będą kartele nadużywać naszej cierpliwości!

Mimo nędzy i bankructw kraju wszechwładne dzisiaj i wywierające na rząd duży nacisk kartele dalej żerują na nędzy mas. — Do karteli wyzyskujących najbezwzględniej polskie społeczeństwo i czerpiących ponadto w setki milionów idące sumy ze skarbu państwa we formie premij wywozowych, należy przedewszystkiem kartel węglowy, którego większość udziałów jest w ręku niemieckiego hitlerowca Fliecka tudzież rządu niemieckiego, — który jako współwłaściciel kopalń i hut na polskim Śląsku wykonuje dyktaturę kartelową w Polsce.

Otóż dowiadujemy się, że kartel węglowy dla tem energiczniejszego wykorzystania polskiego społeczeństwa ostatnio podniósł ceny na koks z 39 zł. na 50 zł. 80 gr. za tonę, czyli o 24 procent.

Cierpliwość polska wobec zagranicznego, a przeważnie niemieckiego kapitału w Polsce jest naprawdą zadziwiająca.

Dookoła zamachu stanu w Prusiech

Goniec Nadwiślański pisze:

Trudno dziś powiedzieć, jakie cele sobie wytknął przedewszystkiem tajemniczy generał Schleicher, który najprawdopodobniej kieruje pośrednio lub bezpośrednio posunięciami kanclerza v. Papena.

Obecnie, po wypadkach, które wydarzyły się tak krótko przed wyborami do parlamentu niemieckiego, można przypuszczać, że one są w łączności z temiż wyborami! Można też przypuszczać, że hitlerowcy w tych wypadkach, pozostających w łączności z wyborami, są bardzo zainteresowani.

Idą posłuchy, że po wielkiem zwycięstwie wyborczem hitlerowców w Prusiech, które nie dało im żadnych pochwytanych korzyści, nie oddało im np. rządów w Prusiech — wpływy Hitlera na masy w Niemczech zaczęły słabnąć. Grozi mu podobno niebezpieczeństwo, że wybory do parlamentu niemieckiego dla tego wypadną gorzej niż wybory do sejmku pruskiego. I to tembardziej, że te wybory w Prusiech byłby przeprowadzał nie rząd hitlerowski, lecz rząd składający się przedewszystkiem z socjalistów a częściowo centrowców.

Premjerem tego rządu był w każdym razie socjalista Braun a ministrem spraw wewnętrznych, najważniejszą, jak to szczególnie wiadomo w Polsce, figurą, gdy chodzi o przeprowadzenie wyborów — był socjalista Severing, który już około 12 lat stał na tem stanowisku.

W tych warunkach wyniki wyborów do parlamentu Rzeszy mogły wypaść nie bardzo korzystnie dla hitlerowców. Nie dalyby mu więc władzy w Niemczech.

To też jest rzeczą bardzo prawdopodobną, że zamach w Prusiech właśnie z tych względów był dawno przygotowany, może już przed kilku tygodniami, gdy prezydent Rzeszy, Hindenburg, był na odpoczynku w swym majątku w Prusiech Wschodnich i gdy tam kanclerz von Papen był jego gościem.

Jest rzeczą prawdopodobną, że codzienne w ostatnich tygodniach krwawe walki w Prusiech były z całym rozmysłem, planowo wywoływane przez hitlerowców, by stworzyć pozór prawny dla obalenia rządu pruskiego. W Niemczech bowiem w szerokich kołach istnieje przekonanie, że kanclerz v. Papen utrzymuje tajne stosunki z hi-

tlarowcami, że jest pod ich wpływami.

Pierwszym celem zamachu berlińskiego zdaje się więc być umożliwienie i zapewnienie zwycięstwa hitlerowcom przy wyborach do parlamentu niemieckiego. Te wybory bowiem będzie teraz przeprowadzał w Prusiech kanclerz von Papen jako komisarz Rzeszy w Prusiech.

A to zwycięstwo odda hitlerowcom władzę w Niemczech.

A być może, że za tem zwycięstwem ich pójdzie sprowadzenie Hohenzollernów na tron Rzeszy niemieckiej.

Może niedaleka już przyszłość wykaże, ile w takim przypuszczeniu jest słuszności.

Zobaczymy.

Zarządzenia malowanego Króla

Król włoski Emanuel przyjął dymisję kilku ministrów, a mianowicie ministra spraw zagranicznych Grandiego, ministra finansów Mosconiego, ministra oświecenia Giuliano, ministra sprawiedliwości Rocco, ministra korporacji Bottaja. Następnie król mianował ministrem spraw zagranicznych i korporacji Mussoliniego, ministrem sprawiedliwości deputowanego De-francesci, rektora uniwersytetu w Rzymie, ministrem finansów Guido Junga i ministrem oświecenia publicznego deputowanego profl. Ercole, dektora uniwersytetu w Palermo.

Nowe dekrety rolnicze na radzie ministrów

Jak się dowiadujemy, z końcem bieżącego tygodnia spodziewane jest posiedzenie Rady Ministrów, któremu przewodniczyć będzie wicepremier, prof. Zawadzki.

Posiedzenie to poświęcone będzie ostatecznemu załatwieniu czterech dekretów dotyczących rolnictwa: o nadzorze sądowym w rolnictwie, o urzędach rozjemczych dla spraw kredytowych małej własności rolnej, o segregacji wierzytelności w związku z parcelacją oddłużeniową, oraz w sprawie noweli do rozporządzenia o lichwie pieniężnej.

25 ton srebra dla Polski

Do portu gdyńskiego zawinął statek „Warszawa“, który m. in. przywiózł 25 tonn sztab srebra przeznaczonego dla Banku Gospodarstwa Krajowego.

oświadczył po powrocie do kuchni. — Przypuszczam, że otwiera ją jakiś bardzo prosty mechanizm.

— Którego jednak nie może znaleźć jeden z najlepszych, podobno, detektywów... — dociął mu Hurley.

— Właśnież zukam go i nie wątpię, że znajdę — odparł z flegmą Starke, siadając na krzeselku kuchennem i zapalając papierosa. — To mi pomaga myśleć — dodał.

— Ale niech pan prędzej myśli, do pioruna! i wymyśli coś, zanim tancerki zamordują tego biedaka — gorączkował się Dzieciol.

— Spokojnie, panie Macieju, spokojnie... Ten sposób szukania jest często najlepszym — powiedział Starke z niezachwianym spokojem. — Widzi pan ten młotek? Proszę popukać nim w tę płytę... Tak, doskonale... A teraz w tamta przy ścianie... Już dobrze. Czy

Zazdroszczę Ci Twojej nowej jedwabnej bluzki!

„Nowej? Wygląda tylko, jak nowa“
„Żartujesz!“

„Wcale nie; wypralam ją tylko płatkami LUX i dlatego wygląda, jak nowa“.

Delikatna i obfita piana płatków LUX usuwa brud, nie niszcząc tkaniny.

LUX

Rozpuścić w gorącej wodzie...

Prac i płókać w letniej

Obecnie znacznie taniej

duża paczka tylko zł. 1.10

mała paczka tylko gr. 60

LRP-58

Nigdy luzem,

jedynie w oryginalnych paczkach!

Komornicy zajmują już miasta

Samorząd miast Sulejowa i Bełchatowa w pow. piotrkowskim przechodzi ciężką opresję gospodarczą, która grozi wprost ruiną finansową dla gospodarki miejskiej.

Administratorem majątku gminnego, należącego do Sulejowa jest komornik, który dokonał już zajęcia wszystkich ruchomości i nieru-

chomości, należących do miasta.

Rady gminne w obydwóch miasteczkach są nieczynne od dłuższego czasu z powodu zdekompletowania.

Dowiemy się przeto niedługo że Sulejów zostanie sprzedany na licytacji.

JERZY SZABLICA.

47

„Miasto zbrodni“

REPORTAŻ POWIEŚCIOWY

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Nie było w niej nic godnego uwagi, więc, stąpając jaknajciszej, wyszedł do sieni, przypuszczając, że tam znajdzie schody, prowadzące do piwnicy. Nie znalazł ich jednak. Nie było ich także w dwóch izbach po tamtej stronie domu, ani w kuchni, której podłogę stanowiły duże płyty kamienne. Oświetlili ją wiszącą lampą naf-tową.

Hurley'a przygnębiła myśl, że na kilka stóp pod nimi mordują człowieka, a on nie może mu iść z pomocą, lecz Starke nie stracił zimnej krwi i rozważa.

— Zapadnia musi być tutaj —

zauważył pan coś, kapitanie?

— Zdaje mi się, że jest pewna różnica.

— Napewno jest. Czy panu nie podpadło, że podłoga kuchni położona jest o stopę niżej od podłogi w sąsiednim pokoju? Ten fakt kryje tajemnicę zapadni. Cała rzecz w tem, jak wysunąć tę płytę... Co pan znalazł?

Dzieciol, szperając po kątach, znalazł w jednej z szaf coś w rodzaju tasaka do rabania lodu na ulicach. Starke wyjął mu go z ręki i potrząsnął nim triumfująco.

— Mam nadzieję, że za minutę będziemy na dole — rzekł, usiłując wcisnąć ostre jak u brzytwy ostrze tasaka w ledwie widoczną szparę między dwoma płytami. Szpara powoli rozszerzała się i tasak wchodził milimetr po milimetrze coraz głębiej. Starke nacisnął kij mocniej, przegiął go lekko — i przylegająca do ściany płyta wsu-

nęła się w nią bezszelestnie na parę cali.

Hurley omal nie krzyknął z radości, gdy Starke jednym silnym pchnięciem wepchnął połowę płyty w ścianę, a raczej pod podłogę sąsiedniego pokoju — i w ten sposób odsłonił czarną czeluść i schody, wiodące w jej głąb.

— Pomysłowi ludzie, co?... — uśmiechnął się Starke. — Uwaga! Schody są strome... Słyszycie?..

Ktoś coś mówił na dole, lecz nie słuchali co, spiesząc do niezamkniętych drzwi sąsiedniej piwnicy. I tam panowały ciemności. Był to magazyn alkoholu. Wokół ścian stały stosy skrzyń z butelkami, część piwnicy zajmowały beczulki. Z tej piwnicy dwoje drzwi prowadziło do dwóch innych. Z jednej sączyła się przez szparę w niedomkniętych drzwiach smuga światła. Hurley pchnął te drzwi gwałtownie. Rozwarły się naociecz.

* MADRE POSUNIĘCIE FRANCUSKIEGO PREMJERA.

Jak już pisaliśmy, Niemcy, mimo olbrzymiej korzyści, jaką wynieśli z Lozanny, ciągle udają pokrzywdzonych i dają do zrozumienia, że może nawet Traktat Lozańskie nie podpiszą.

Obecnie jednakże niemałe zaniepokojenie zapanowało w Niemczech. A to dlatego, że premier francuski, któremu się widocznie sprzyrzyła gra niemiecka, powiedział, że Traktat Lozański tylko wtenczas wejdzie w życie, jeżeli także Ameryka się zgodzi na skreślenie długów, jakie dawni koalicjanci tj. Francja, Anglja i inni, mają z czasów wojny światowej u niej.

To obwieszczenie premiera francuskiego było kubłem zimnej wody na rozpalone głowy niemieckie.

Niemcy bowiem, głosząc swe niby to niezadowolenie — w głębi duszy już się cieszyli, że będą mogli Amerykę podjudzać, by nie darowała np. Francji jej długu wojennego Francja więc będzie musiała płacić liczne miljardy i będzie przez to poważnie osłabiona. — A o to Niemcom przecież bardzo chodzi.

P. Herriot swem oświadczeniem te rachuby przekreślił.

Anglicy z tego oświadczenia Herriota'a są także niezadowoleni — ale ono, wedle naszego zdania, ze względu na Niemcy było bardzo mądre i konieczne. Wreszcie się wyklaruje położenie.

Informacje.

Sami sanatorzy w zarządzie Tow. Org. Rolniczych.

W dniu 14 bm. odbyło się posiedzenie Rady Tow. Organizacji Kółek Rolniczych, na którym dokonano wyborów nowego zarządu.

Prosta rzecz, że do zarządu tego weszli, za jednym tylko wyjątkiem, sami zwolennicy sanacji. Drobną własność rolna jest reprezentowana tylko przez jednego drobnego rolnika Jana Loferłę — ale również zwolennika sanacji.

Oplaty na bezrobotnych.

Przygotowany przez rząd dekret o nowych opłatach na rzecz funduszu pomocy bezrobotnych przewiduje, między innymi, pobieranie specjalnych opłat od żarówek i gazu.

Oplata od żarówek wynosić ma po 20 groszy od stuki z tem jednakże, że dopłata ta pobierana jedynie w sklepach przy sprzedaży żarówek, nie może w żaden sposób wpłynąć na podrożenie żarówek.

Co się tyczy opłat od gazu, to ustalono, że opłaty te będą w zasadzie pobierane od każdego rachunku za spożycie gazu w mieszkaniach prywatnych, przyczem wysokość opłaty będzie uzależniona od wysokości rachunku i wynosić może co najwyżej 5 proc. tego rachunku. Obliczono, że przeciętnie opłata za gaz wynosić będzie około jednego złotego miesięcznie od rachunku.

Utrzymane być mają również opłaty kolejowe i radjowe na rzecz funduszu pomocy bezrobotnym.

Nowe znaczki pocztowe.

W związku ze zmianami w taryfie pocztowej i wynikającymi stąd zapotrzebowań na nowe znaczki pocztowe ministerstwo poczt postanowiło w najbliższym czasie wydać nowe znaczki w cenie 20 30 i 60 groszy.

NAJCIEKAWSZE Z DNIA

Z Polski.

BALJĄ Z KRAKOWA DO GDAŃSKA.

Troje aktorów teatralnych z Krakowa założyło się z kolegami, że balją dopłyną z Krakowa do Gdańska. Kazali więc zrobić dużą balję i takim niezwykłym środkiem lokomocji odbywają już podróż od szeregu dni. Obecnie przebywają w Warszawie.

BURZLIWE ZAJŚCIA W PABJANICACH.

Z powodu wymówienia pracy wszystkim robotnikom w fabryce Krusche-Ender w Pabjanicach woj. łódzkiego, doszło w tej miejscowości do bardzo poważnych zaburzeń. Wskutek wymówienia ma postradać pracę 1.700 robotników.

Przed kilku dniami robotnicy zwołali wiec, po którym ufermowano pochód. Kiedy czoło pochodu na ul. Zamkowej mijalo kościół ewangelicki, oddział policji w chelmach zastąpił drogę robotnikom.

Na rynku tłum, który rósł z minuty na minutę, przybrał groźną postawę i zaatakował policję kamieniami. Policja cofnęła się i wezwała posiłki z Łodzi. Przybyłe oddziały policji przystąpiły do rozpraszania tłumu. Na niektórych ulicach doszło do licznych starć. Policja rozpraszała salwami w górę i gazami łzawiącymi. Zaburzenia trwały od godz. 8.30 wiecz. do pierwszej w nocy.

O godz. 3 w nocy policja w większej ilości przybyła na teren fabryki Krusche-Ender celem usunięcia 2.000 robotników, znajdujących się wewnątrz. Robotnicy zamknęli się w salach, ale zostali wyparci przez gazy łzawiące. Kilka robotnie zemdlalo z wyczerpania. Przewieziono je do szpitala. Podczas starć wynikłych w fabryce, szereg robotników i policjantów (m. in. jeden z komisarzy) odniósł liczne obrażenia.

Aresztowano około 60 robotników. Po przesłuchaniu kilku zwolniono.

W mieście panuje duże wzburzenie.

KATASTROFA SAMOLOTOWA CHLUBY NASZEGO LOTNICTWA.

Trzeba to stwierdzić, że chluba naszego lotnictwa, lotnik Orliński, który ma za sobą tak wiele rekordowych lotniczych wyczynów, ma wyjątkowe szczęście w czasie przydarzających mu się katastrof samolotowych.

Pamiętamy wszyscy wypadek kpt. Orlińskiego, jakiemu uległ w roku zeszłym w okolicach Częstochowy, gdzie będąc zmuszony do lądowania na las,

wyszedł z opresji bez szwanku.

W ostatnich dniach znowu samolot prowadzony przez kpt. Orlińskiego uległ katastrofie, jednak pilot wyszedł bez szwanku, pomimo, że samolot został zdruzgotany.

Oto w ubiegłą środę wystartowały z lotniska warszawskiego, w drogę do Szwajcjarji na międzynarodowy raid samolotowy, dwa samoloty pilotowane przez kpt. Orlińskiego i kpt. Bajana. W 25 minut po starcie kpt. Orliński spostrzegł, że syset mchłodzenia motoru źle funkcjonuje, a motor zagrzal się powyżej 100 st. Wskutek tego kpt. Orliński musiał się opuścić. Lądował on na kartoflisku pod wsią Skronina przy stacji Biedaczów o paręset metrów wzdłuż linii kolejowej Koluski-Skarzysko. W chwili lądowania aparat roztrzaskał się. Kpt. Orliński wyszedł z opresji bez najmniejszego uszkodzenia. Z przyjazdu do Szwajcjarji kpt. Orliński zrezygnował.

1400 majątków zagrożonych licytacją.

Dyrekcja Tow. Kredytowo-Ziemskiego w Warszawie porobiła zastrzeżenia na hipotekach około 1400 majątków ziemskich, których właściciele nie placą przypadających od nich rat długów, że majątki te o ile nie spłacą po żniwach zaległości zostaną wystawione na licytację.

Ze świata

ORKAN NAD RUMUNJĄ.

Nad okolicami Alba-Julia w Rumunii szalał gwałtowny orkan, który wyrządził olbrzymie spustoszenia. W kilku miejscowościach uszkodził on domy, a w kilku miejscach zniszczył mosty oklejowe. 5 osób poniosło śmierć — Zasiwy zostały doszczętnie zniszczone.

SAMOLOT HAUSNERA BŁĄDZI PO OCEANIE.

Niektóre okręty oceaniczne, podróżujące przez Atlantyk, podają telegraficznie, że napotkały po drodze pływający wciąż jeszcze po Atlantyku samolot Hausnera, na którym Hausner zamierzał dolecieć ze Stanów Zjedn. do Warszawy. Okręty te otrzymały polecenie wylowienia tego samolotu.

Według wiadomości nadeszłych ze Stanów Zjednoczonych, grupa polskich emigrantów w Ameryce pertraktuje z fabryką samolotów, o kupno nowego samolotu dla Hausnera, na którym poraz drugi nieustraszony polak zamierza przedsięwziąć dokonanie lotu przez Atlantyk.

POWÓDZ W TURYNGLI.

Wskutek silnych opadów deszczowych nastąpiło w różnych częściach Niemiec katastrofa powodzi. Szczególnie Turyngia, gdzie liczne niżej położone

miejscowości są zupełnie odcięte od świata.

Święto Morza.

Każdy, kto tylko może, powinien wyjechać na uroczystość „Święta Morza“ do Gdyni.

Jaknajwiększy udział Polaków w tej uroczystości — oto najlepsza odpowiedź na hasła odwetowe, a jednocześnie mocne zaakceptowanie niezłomnej woli narodu wiecznego trwania nad Bałtykiem.

W związku ze „Świętem Morza“ pomorska brygada kawalerji wyruszy z Torunia do Gdyni, aby wziąć udział w powitaniu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i we wszystkich uroczystościach, związanych ze świętem. Pan Prezydent Rzeczypospolitej odbierze w czasie uroczystości defiladę brygady.

A więc w dniu 31 bm. Polacy nad swoje Polskie Morze!

Kto wygra proces o spadku 400 milionów franków.

W r. 1902 zmarła królowa Maria Henrjetta, żona króla Belgji, Leopolda II. Pozostały po niej majątek w domach, różnych nieruchomościach, terenach budowlanych etc. oceniany jest na sumę 400 milionów franków (około 130 milionów złotych).

Pretensje do spadku zgłosił niedawno — prócz rodziny bliższej i dalszej królowej — niejaki Jan August Horwath, komiwojazer z Lugdunu, obywatel francuski, z pochodzenia Serb. Horwath z Lugdunu twierdzi, iż jest prawnikiem Jana Horwatha, szlachcica serbskiego, któremu królowa zapisała pono cały swój majątek. Pretensje spadkowe Horwatha popiera adwokat lugduński B. Sarrazin który przedłożył sądowi belgijskiemu odnośne dokumenty.

Przed kilkoma miesiącami wystąpił z pretensją o otrzymanie owego spadku również Horwath Józef, tragarz z zawodu, z Zagrzebia w Jugosławji. Horwath numer drugi twierdzi, jak i jego imiennik numer pierwszy, iż jest również najbliższym krewnym owego legendarnego Horwatha, któremu zmarła królowa zapisała w spadku cały swój majątek osobisty.

Horwath z Lugdunu nie oponuje bynajmniej przeciw pretensjom Horwatha z Zagrzebia, ustalony bowiem jest fakt, iż Horwath spadkobierca miał dwóch synów.

Cała ta sprawa, ze względu na olbrzymią sumę, o jaką chodzi, oraz wobec rozgłosu europejskiego, jest nader zawikłana. O ile pretensje obu kandydatów do spadku zostaną uznane przez sąd belgijski, ostateczne rozstrzygnięcie sprawy przekazane będzie zapewne sądowi międzynarodowemu w Hadze.

Radjoprogram z Warszawy.

Środa, 27. 7.: 12.45 13.35 15.50 i 16.05 muzyka z płyt gramofon.; 15.40 pogadanka dla dzieci starszych: „Za pan brat z przyrodą“; 15.35 opowiadanie: „Psia przyjaźń“; 16.40 odczyt: „Słowacja a Polska“; 17.00 koncert; 19.00 „Czem jest smola i co z niej otrzymujemy“; 18.20 muzyka lekka; 19.35 prasowy dziennik radjowy; 19.45 skrzynka rolnicza; 20.00 śpiew tenora Umberto Macneza; 20.35 odczyt: „Świat po niewiedomemu“; 20.50 recital wiolonczelowy; 22.00 i 22.50 muzyka taneczna.

Czwartek, 28. 7.: 12.45 13.35 15.10 i 16.05 muzyka z płyt gramof.; 16.40 „Diaczego lekkoatletykę nazywamy królową sportu?“, 18.20 muzyka taneczna; 19.35 prasowy dziennik radjowy; 19.45 komunikat rolnicy przysposobienia rolniczego; 20.00 koncert muzyki lekkiej; 21.20 sluchowisko „Poprostu truteń“; 22.00 i 22.50 muzyka taneczna.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Wtorek, 26 lipca 1932.

Wtorek. Anny matki M. P. W. sl. 3,47; zach. 7,39. Wsch. ks. 22,39; z. 14,16
Środa Natji. Wsch. sl. 3,48; zach. 7,42. Wschód ks. 23,012; z. 15,31
Czwartek Szczęsnego W. sl. 3,50; zach. 7,40. Wschód ks. 22,23; z. 18,43

* **DZISIEJSZY NUMER „GAZETY“** wydajemy w objętości 6 stron. Zarazem dołączamy „ŚMIECH“, bezpłatny dodatek do „Gazety Grudz.“

Województwa centralne.

OKROPNA ŚMIERĆ PASTERZA W OGNIU.

We wsi Rucki w pow. niezawskim, z niewiadomej przyczyny wybuchł pożar w zagrodzie gospodarza Frydryka. Groźny żywioł w mgnieniu oka ogarnął wszystkie zabudowania. Przybyłe na miejsce straże pożarne z okolicy pomimo energicznej akcji ratunkowej, niestety nie mogły ognia zlokalizować.

Nie zdołano wyratować bydła ani koni, które zginęły w ogniu. W płomieniach zginął również pasterz, który spał w oborze. Biedak starał się wydostać z nieszczęśliwego miejsca. Wykroczył poparzony z płonącej obory, lecz w tym momencie przewrócił się i został przykryty szczątkami z gorejącego dachu.

OZIELNY WIEŚNIAK URATOWAŁ DWA ŻYCIA LUDZKIE.

W rzece Pilicy, pow. włoszczowskiego, kapali się dwaj bracia Edward i Zygmunt Fortunkowie wraz z Henrykiem Stepińskim. W pewnym momencie z niewiadomej przyczyny wszyscy trzej poczęli tonąć. Stepiński pierwszy poszedł na dno, gdyż nie umiał dobrze pływać, zaś Fortunkowie ostatkiem sił próbowali dopłynąć do brzegu.

Na to nadszedł wieśniak J. Trawiecki, który, nie namyślając się, wskoczył do wody i wydobył najpierw Edwarda Fortunkę, który dawał już słabe znaki życia, oraz pomógł dopłynąć do brzegu jego bratu. Następnie dał nurka, celem wydobywania Stepińskiego. Po upływie paru minut wyciągnął go na brzeg, mimo jednak natychmiastowej pomocy, nie zdołano przywrócić go do życia.

DWIE OFIARY POŻARU.

We wsi Bliżyce, pow. włoszczowskiego, wskutek wadliwej budowy komina wybuchł pożar w zagrodzie Józefa Wójcika, niszcząc wszystkie zabudowania gospodarskie. 7-letnia córka Wójcika, która znajdowała się właśnie w sieni domu, padła pastwą ognia. Zginął również służący Wójcika przy ratowaniu nierogacizny.

DZIECKO ZNALAZŁO ŚMIERĆ W TORFOWISKU.

We wsi Malinówka gm. Brzeziny pow. lubelskiego, wpadł do torfowiska i utonął 6-letni Artur Elke. Rodziców nieszczęśliwego dziecka pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

STRAJKI ROBOTNIKÓW.

W fabryce armatur Kraupego w Sosnowcu wybuchł strajk robotników. Ponad 100 ludzi założyło porzucenie pracy na znak protestu przeciwko obniżeniu płac.

Również zamierzają strajkować robotnicy fabryki „Strem“ w Trzemeszynie; chodzi im o zaprotestowanie przeciw zniesieniu deputatu węglowego i dodatku mieszkaniowego przez dyrekcję fabryki. Robotnicy uważają takie zarządzenie za zamach na zdobycze socjalne.

SZWAGIER MORDUJE SZWAGRA.

We wsi Łomianki pod Warszawą wynikło krwawe zajście pomiędzy dwoma szwagrami, niej. Feliksem Piechowskim i Wiktorem Laskowskim.

Spór powstał na tle majątkowym i pociągnął za sobą życie ludzkie. Laskowski, dobrawszy sobie do pomocy 32-letniego robotnika Jana Kota, wtargnął do mieszkania Piechowskiego i zadał mu siekierą cios w głowę. Jednocześnie Piechowski, broniąc się, ugodził Laskowskiego nożem w klatkę piersiową. Cios był śmiertelny, gdyż L. padł trupem na miejscu. Zaznaczyć należy, że ranny został również siekierą w głowę i prawy bark z uszkodzeniem mięśni Koł. Piechowskiego odwieziono do szpitala.

ARESZTOWANIE NAUCZYCIELI KOMUNISTÓW.

W szeregu miejscowości województwa warszawskiego władze bezpieczeństwa dokonały aresztowań wśród nauczycieli szkół powszechnych. Aresztowania zostały przeprowadzone w wyniku dłuższej obserwacji. 3 nauczycieli osadzono w więzieniu za uprawianie agitacji komunistycznej.

TECZA W NOCY.

Mieszkańcy wsi Sompolno w pobliżu Koła, po gwałtownej burzy i ulewym deszczu, ujrzeni nagle około północy na niebie wyraźną, kolorową tęczę. Niezwykle zjawisko atmosferyczne, działając na wyobraźnię, dało powód do różnych przepowiedni i obaw.

KRYZYS

ZMUSZA DO WSZYSTKIEGO.

W ostatnich czasach funkcjonariusze kontroli skarbowej stwierdzili, że zapotrzebowanie soli kuchennej znacznie zmalało, natomiast bardzo wzrosło zapotrzebowanie soli „bydłowej kručowej“.

Obserwując to zjawisko zauważyli oni, że wielkie ilości soli bydłowej zakupują właściciele ze wsi Dworzno i Łaski pod Skulami w pow. błońskim, dalej, że zakupy tej soli są uskuteczniwane nie tylko w składnicach hurtowych sprzedawcy soli w Grodzisku, ale też i w Warszawie i w Skierzwicach.

Po długich obserwacjach i dociekania, inspektor kontroli skarbowej p. Królikowski w asyście policji natrafił we wsi Dworzno i Łaski na wielką fabrykę przelastowania „soli bydłowej kručowej“ na pierwszorzędną „sól kuchenną“ i u gospodarzy Piotra Stefaniaka, Wład. Majewskiego i Franc. Dzierzby znalezione w stodole, w specjalnie urządzonej komórkach, trzy wielkie „młynki-walcówki“, które poruszane kieratem, przemielały i gnieły sól bydłową na sól stołową.

Należy potanieć sól, a ludzie nie będą uciekali się do takich wybiegów!

Nowy kodeks karny

W „Dzienniku Ustaw“ Nr. 60 z dn. 15 lipca rb. opublikowane zostało, na podstawie art. 44 Konstytucji i ustawy z dnia 17 marca 1932 roku rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z mocą ustawy, zawierające nowy polski Kodeks Karny.

Nowy polski Kodeks Karny składa się z dwóch części: ogólnej i szczegółowej, 42 rozdziałów oraz 295 artykułów.

Wykonanie Kodeksu Karnego poruczone zostało ministrowi sprawiedliwości, rozporządzenie zaś, zawierające Kodeks Karny, wchodzi w życie z dn. 1 września r. b. równocześnie z przepisami, wprowadzającymi Kodeks Karny i Prawo o Wykroczeniach.

W tym samym „Dzienniku Ustaw“ opublikowane zostało rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o przepisach, wprowadzających Kodeks Karny i Prawo o Wykroczeniach, które postanawia, że z dniem wejścia w życie Kodeksu Karnego i Prawa o Wykroczeniach, tracą moc przepisy karne, dotyczące przedmiotów unormowanych w Kodeksie Karnym i w Prawie o Wykroczeniach. Tracą moc obowiązującą wraz z ustawami wprowadzającymi

Kresy Wschodnie.

NIEZWYKŁY WYPADEK Z PIORUNEM.

We wsi Ostrówek, w pow. koszyrskim, wydarzył się w tych dniach niezwykły wypadek cudownego ocalenia dziecka po zabiciu jego piastunki przez piorun. Na wsią tą przeszła niezwykle silna burza, po której zauważono po drzewem przydróżnym stojącą nieruchomo 14-letnią Marię Miniczównę, trzymającą na rękach jej 2-letnią siostrzyckę. Dziecko rzewnie płakało. Po zbliżeniu się do niego stwierdzono, że jeden z piorunów uderzył w drzewo, zabijając 14-letnią Marię, podczas gdy dziecku nie się nie stało. Niezwykły widok przeczynki, trzymającej na rękach dziecko, wywarł na mieszkańcach wsi wstrząsające wrażenie.

POŚWIECENIE KOŚCIOŁA NA GRANICY LITEWSKIEJ.

Na odcinku granicznym polsko-litewskim, we wsi Kalety na Suwalszczyźnie, wybudowano z inicjatywy i przy czynnym współudziale władz wojskowych K.O.P. kościół, którego poświęcenia dokonał przed kilkoma dniami sufragan djecezji łomżyńskiej, ks. biskup Dembek.

Uroczystość poświęcenia kościoła miała przebieg nadzwyczaj podniosły. Od samego rana ściągali z okolicznych wiosek niezliczone tłumy ludności. Kościół przybrano w barwne kilimy i zieleni. Po przywitaniu przez ludność cywilną oraz władze K.O.P., ks. Biskup dokonał poświęcenia kościoła i odprawił pierwszą mszę św. Kazanie wygłosił ks. kanonik Kotlewski, poczem odbyła się defilada oddziałów wojskowych i P. W.

PRZYŁAPANIE PRZEMYTNIKÓW SACHARYNY.

W rejonie granicznym Wierzajno, patrol K. O. P. przychwycił grupę przemytników sacharyny i tytoniu, którzy chcieli te towary przeszmuglować do Polski. Sacharynę wartości około 3.000 zł skonfiskowano, a przemytników wsadzono do kozy.

BOLSZEWICKIE BIURO WERBUNKOWE NA WILEŃSZCZYZNIE.

Na pograniczu polsko-sockieckim, w rejonie Michniewicz, zatrzymano w tych dniach kilkunastu włościan, pochodzących z Polski, którzy usiłowali przedostać się nielegalnie do Rosji sockieckiej. Przesłuchani twierdzili, iż zostali zwerbowani przez wysłanników sockieckich na „dobre posady“, jakie mieli otrzymać w Rosji. Po dłuższych obserwacjach, władze policyjne odkryły we wsi Turce biuro werbunkowe, którego emisariusze przeprowadzali werbunek na terenie Polski.

— **MIESIĄC SIERPIEŃ** będzie miesiącem wielkich rozstrzygnięć. W sierpniu też okaza się skutki wyborów do niemieckiego parlamentu, które odbędą się dn. 31 lipca.

Niechaj więc w sierpniu nikt nie pozostaje bez Gazety.

Przypominamy, że przygotowujemy znowu piękną książeczkę dla naszych wiernych Czytelników.

* **JUŻ MA SIĘ POD KONIEC LIPCA**, czas więc najwyższy by uiścić przedpłatę za Gazetę Grudziądzką na III-ci kwartał br. Przypominamy o tem tym wszystkim naszym Czytelnikom, którzy zalegają jeszcze z opłatą abonamentu za ten kwartał.

Zebrania Stronnictwa Ludowego

ZJAZDY POWIATOWE STRONNICTWA LUDOWEGO. (statutowe)

Pultusk — dn. 31 lipca o godz. 2 po poł. w remizie strażackiej we wsi Kacicach odbędzie się statutowy Zjazd S. L. z powiatu Pultuskiego.

ZEBRANIA STRONNICTWA LUDOWEGO

Sierpe — dn. 31 lipca w Lutocinie pow. sierpeckiego odbędzie się wielkie zgromadzenie ludowe z udziałem posła Smoły i innych.

Lublin — w dn. 6 sierpnia w Kszczonowie, na rynku około kościoła odbędzie się wiec Stronnictwa Ludowego.

Ilza — dn. 7 sierpnia b. r. w niedziale w Sekretarjacie S. L. w Ilży odbędzie się zebranie Zarządu Powiatowego S. L. Obecność wszystkich członków bezwzględnie konieczna.

Odpowiedzi Redakcji.

— Witkoł Ałojzy, Grzybówka. Gazetę opłacił Pan do 1. 7. br. Reklamację można wysłać bezpłatnie, lecz w liście otwartym.

— Sztajerowski Henryk, Wola Mikońska. Opłacił Pan prenumeratę do 1. 10. 32 r.

— Kurdas Jakób, Zabawa. 8.— zł otrzymaliśmy.

— Mickiewicz Stanisław, Warszawa. Do spadku po śmierci stryjka należą jego żona i najbliżsi krewni stryjka, t. j. bracia i siostry. W sprawie tej udaje się do sądu.

— Łuczowski Kasper, Dublany. Prenumeratę opłacił Pan do 1. X. br.

Zniesienie 4-tej klasy na kolejach

Jak się dowiadujemy, w Ministerstwie Komunikacji istnieje projekt zniesienia czwartej klasy na kolejach, istniejącej jeszcze na terenie b. zaboru pruskiego.

W obecnych warunkach gospodarczych taka zmiana byłaby raczej niepożądana. Klasa czwarta cieszy się obecnie największym powodzeniem. Drobnymi kupey, urzędnicy rzemieślnicy, robotnicy, włościanie bardzo chętnie korzystali z czwartej klasy i pozbawienie ich taniej komunikacji nie jest wskazane ze względu choćby na konkurencję autobusową. Nie ulega bowiem wątpliwości, że większość pasażerów „z czwartej“ przejdzie do komunikacji autobusowej.

